

**Islands præsident
Guðni Th. Jóhannessons
tale
ved receptionen til ære
for Færøernes lagmand
Askel V. Johannesen
Nordens hus
Tórshavn
18. maj 2017**

Ærede lagmand,
kære venner!

På dette sted vandrer tankerne til nordisk samarbejde. Senere i år er der gået fire årtier siden to arkitekter vandt en konkurrence om at tegne Nordens hus her på Færøerne, Ola Steen fra Norge og islændingen Kolbrún Ragnarsdóttir. Færingerne smøgede ærmerne op, skaffede svensk træværk, fliser af norsk skiffer, glas og jern fra Danmark, finske møbler og skelede til islandske tagtyper. I 1983 indviede man således i sandhed Nordens hus.

Opførelsen af huset var et led i færingernes selvstændighedshistorie. Den har dybe rødder. Efter landnammet opstod der med tiden her en særlig nation, med sit eget sprog og sin egen kultur. Skriftsproget forsvandt derimod i senmiddelalderen, og det var ikke før omkring midten af 1800-tallet, at der rettedes op på det, som I uden tvivl ved: Præsten, lagtingsmedlem og lingvisten Venzel Hammershaimb fastlagde reglerne for færøsk grammatik og ortografi, og han tog i højere grad hensyn til ordenes oprindelse end deres udtale på hans tid. Til dette arbejde fik han hjælp fra sin ven, præsident Jón Sigurðsson, islændingenes helt i selvstændighedskampen – så vi skal måske også takke Jón for, ud over alt det andet, at vi kan læse færøsk uden større problemer. Det talte sprog volder os derimod visse kvaler.

Kære venner, jeg skal ikke her vende alle sten på færingernes vej til øget selvstændighed. Ligesom hjemme på Island spillede begivenheder ude i verden en stor rolle, uro i Europa eller krige. På samme måde har det haft stor betydning at få en fastere grund under økonomien, øge variationen dér og slippe

fri af naturkrafternes ustadighed. Og man skal aldrig undervurdere kulturens og sprogets vigtighed, at bruge nationens sprog i skoler og institutioner. Hjemme i Island var grundlæggelsen af Islands Universitet i 1911 et vigtigt skridt, I færinger tog et lignende skridt med Færøernes Universitet, Fróðskaparsetur Færeyra, som begyndte for omkring et halvt århundrede siden, og fra da af er det vokset og har udviklet sig.

Nu føler jeg mig fristet til at nævne en præstation inden for sporten. Den styrker mere end noget andet folks solidaritet og fædrelandskærlighed. Jeg er selv meget interesseret i sport. Det er den skinbarlige sandhed, at jeg aldrig kommer til at glemme den glædelige overraskelse, da Færøernes fodboldlandshold for mænd sejrede i deres første kamp i en international turnering, i efteråret 1990. Træneren var islandsk, som I ved, Páll Guðlaugsson, og jeg tillader mig at citere hans lidenskabelige motivering af spillerne, før kampen blev fløjtet i gang: „Forestil jer det færøske flag, jeres flag. Tag det med ind på plænen ... vind kampen for jeres folk!“

Jeg vil også nævne, at min første rejse udenlands i embedet som præsident gik til Rio i Brasilien, til handicap-OL. Der så jeg det færøske flag vaje, der så jeg Krista Mørkøre konkurrere, og hun klarede sig med glans. Og senere, til sommer, skal det 21-år gamle håndboldlandshold for mænd kæmpe ved verdensmesterskabet i Algier. Vi islændinge vil følge med og ønsker jer held og lykke – med mindre det uheldigvis sker, at vores hold skal møde jeres drenge. Enhver er sig selv nærmest, som det gamle ordsprog siger.

Lige bortset fra på dette ene punkt bringer jeg jer færinger gode ønsker om en lykkebringende fremtid. Her i Nordens hus skal det understreges, hvor vigtigt det er, at vi står sammen i medgang og modgang, Nordens nationer og de folkeslag, som bor her, fra grønlænderne mod vest til finnerne i øst. Der forestår vigtige beslutninger for den færøske nation, afstemningen til næste år om den nye forfatning, og de forskellige veje man derfra kan gå. Det er jeres afgørelse, sådan skal det være. Men på den rejse er det værdifuldt at huske – og tænke på – Janus Djurhuus' digtning, det smukke syn, som samtidig er Færøernes Universitets motto: „Mildar veittrar tendraðu ein vita Føroyum stjørnuleið frá øld til øld.“